

ปาฐกถาพิเศษ
เรื่อง
เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ใน ๔ ปีที่ผ่านมา
๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๔

ท่านประธานศาลรัฐธรรมนูญ
ท่านประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ท่านประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ท่านอดีตประธานรัฐสภา
ท่านอดีตสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ
และท่านผู้มีเกียรติผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกท่าน

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้มาจนจะครบ ๔ ปีเต็มในวันพรุ่งนี้ จึงเป็นโอกาสอันดีที่เราจะได้มาทบทวนเจตนารมณ์เมื่อตอนยกร่างรัฐธรรมนูญกับการใช้รัฐธรรมนูญมาเกือบสี่ปีว่ามีความก้าวหน้า มีความสำเร็จ หรือมีปัญหา อุปสรรคใดบ้าง เพื่อเตรียมการไว้สำหรับการแก้ไขให้ดีขึ้นในปีหน้าซึ่งจะครบ ๕ ปี และรัฐธรรมนูญมาตราสุดท้ายก็ได้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจเสนอความคิดเห็นต่อคณะรัฐมนตรี และต่อรัฐสภา ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจริเริ่มการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ว่าสมควรมีการปรับปรุงแก้ไขตัวรัฐธรรมนูญเอง หรือกฎหมายอื่นในประการใดบ้าง เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์หลักคือ การปฏิรูปการเมือง

ผมขอเน้นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนั้นมิใช่จะแก้ไขอย่างไรก็ได้ตามใจชอบเจตนารมณ์ของมาตรา ๓๓๖ อันเป็นมาตราสุดท้ายเป็นเจตนารมณ์ที่ชัดเจนว่า ต้องการให้แก้ไขเพิ่มเติมให้ดีขึ้น หรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ ต้องแก้ไขจุดบกพร่องที่ขัดขวางการปฏิรูปการเมืองที่ทำให้การปฏิรูปล่าช้า หรือเบี่ยงเบนไป

ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่จะทำกันต่อไป เพื่อให้ถอยหลังกลับไปเหมือนก่อนที่จะมีรัฐธรรมนูญ ถือว่าเป็นการ “ถอยหลังเข้าคลอง” และขัดเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญโดยตรง นอกจากนั้น การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างอุปสรรคให้เกิดขึ้นต่อการปฏิรูปการเมือง จะโดยจงใจหรือไม่ก็ตาม ก็เป็นการเดินสวนทางกับเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญโดยตรง นอกจากนั้น การแก้ไขรัฐธรรมนูญ

อนุญาตเพื่อสร้างอุปสรรคให้เกิดขึ้นต่อการปฏิรูปการเมือง จะโดยจงใจหรือไม่ก็ตาม ก็เป็นการเดินสวนทางกับเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญโดยตรง

ท่านผู้มีเกียรติครับ

เรายังคงจำเหตุการณ์เมื่อกว่า ๔ ปี ก่อนได้ว่า ประชาชนทั่วประเทศได้ร่วมกันเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมือง เพื่อปรับปรุงระบบการเมืองทั้งระบบให้ดีขึ้นโดยประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการยกร่างรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญอย่างไม่เคยมีปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์

การปฏิรูปการเมืองจึงเป็นหัวใจของรัฐธรรมนูญฉบับนี้

เพื่อให้เกิดการปฏิรูปการเมืองขึ้น รัฐธรรมนูญได้กำหนดโครงสร้างทางการเมือง และกระบวนการเมืองเสียใหม่ โดยมีมาตรการสำคัญ ๓ ประการ ซึ่งถือเป็นเจตนารมณ์หลักของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ

ประการแรก เปลี่ยน “การเมืองของนักการเมือง” ให้เป็น “การเมืองของพลเมือง” โดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองเพิ่มขึ้น หรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ รัฐธรรมนูญต้องการสถาปนา “การเมืองภาคพลเมือง” ขึ้นคู่ไปกับ “การเมืองของนักการเมือง” นั่นเอง

ประการที่สอง รัฐธรรมนูญต้องการทำให้การเมือง “สุจริต” และ “โปร่งใส” เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และความชอบธรรมในการใช้อำนาจ

ประการที่สาม รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้การเมือง “มีเสถียรภาพ” และ “มีประสิทธิภาพ” ในการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองได้มากขึ้น

เจตนารมณ์ทั้งสามประการนี้ ปรากฏอยู่ในคำปรารภของรัฐธรรมนูญเองที่ว่า

“...ภายหลังจากนั้น สภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญโดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้าง

ทางการเมือง ให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยได้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ”

ท่านที่เคารพครับ

หากเปรียบเทียบบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรของมาตรา ๑ ถึงมาตรา ๓๓๖ เหมือนร่างกายมนุษย์ เจตนารมณ์ ๓ ประการดังกล่าว เพื่อให้เกิดการปฏิรูปการเมืองก็เหมือนวิญญาณ มนุษย์ที่มีแต่ร่างกาย ไม่มีจิตวิญญาณ คือมนุษย์ที่ตายแล้วฉันใด รัฐธรรมนูญที่มีแต่ตัวหนังสือเป็นบทมาตราต่าง ๆ ไม่มีเจตนารมณ์กำกับก็เหมือนตัวหนังสือที่หาความหมายไม่ได้ ใครจะเดิความหมายหรือตีความอย่างไรก็ได้

ด้วยเหตุนี้ การใช้รัฐธรรมนูญก็ดี การตีความรัฐธรรมนูญก็ดี การแก้ไขรัฐธรรมนูญก็ดี ต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์เป็นสำคัญ การทำให้คนปราศจากจิตวิญญาณ ถือเป็นการฆ่าคนฉันใด การพรากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไปเสียจากเจตนารมณ์ ก็คือการล้มล้างรัฐธรรมนูญโดยไม่ต้องใช้อาวุธหรือกำลังนั้น

ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ

หากเราหยิบเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญเป็นตัวตั้ง แล้วตรวจสอบการใช้การตีความรัฐธรรมนูญ ในช่วงเกือบ ๔ ปี ที่ผ่านมา เราก็จะพบทั้งความก้าวหน้าและปัญหา

สำหรับความก้าวหน้า นั้นมีมากมายจนเกินกว่าจะนำมาพูดในเวลาจำกัดหากจะดูแต่ความก้าวหน้าหลัก ๆ เราจะพบว่า

ในเบื้องต้น การเมืองภาคพลเมืองเข้มแข็งขึ้นกว่าก่อนมีรัฐธรรมนูญมากคงจะเห็นได้ว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกว่า ๕๐,๐๐๐ คนได้เข้าชื่อกันเสนอร่างกฎหมายป่าชุมชนเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา เพื่อรองรับสิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมตามมาตรา ๔๖ ของรัฐธรรมนูญในอันที่จะบำรุงรักษาและใช้ทรัพยากรป่าได้ ไม่ช้าเราก็คงจะได้ใช้กฎหมายที่ประชาชนริเริ่มเอง

นอกจากนั้น ประชาชนยังมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการเพิ่มขึ้น ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการแสดงความคิดเห็นและประชาพิจารณาในโครงการสำคัญ ๆ ของรัฐเพิ่มขึ้น ที่สำคัญก็คือประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้มีโอกาสเลือกผู้แทนของทุกภาคทุกกลุ่มในสังคมเข้ามาใน “สภา

ที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” เพื่อสะท้อนความต้องการและความคิดเห็นให้ผู้มีอำนาจบริหารบ้านเมืองทราบเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

แม้ระดับท้องถิ่นเอง การกระจายอำนาจไปให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเพิ่มขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ก็เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกิจการท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน

ในประการต่อมา การป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเก่ามาก ดังจะเห็นได้จากการที่ ปปช. และศาลรัฐธรรมนูญได้ตัดสินให้ผู้ดำรงตำแหน่ง ๕ คนใน ๑๐ คนที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สิน หรือ หนี้สิน หรือยื่นแต่เป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ต้องพ้นจากตำแหน่ง หรือ ต้องห้ามไม่ให้ดำรงตำแหน่ง ๕ ปี เหตุการณ์เช่นนี้ ไม่เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญเร็ว ๆ นี้ กำลังจะมีการพิจารณาคดีอาญาของนักการเมืองโดยศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งการเมืองต่อไป ขอเราจับตาดูให้ดี

ความโปร่งใสในการบริหารบ้านเมืองก็มีความขึ้นกว่าเก่า ดังจะเห็นได้จากการที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิเข้าขอข้อมูลทางราชการมากขึ้น ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ก็ปรับตัวให้ข้อมูลแก่ประชาชนเพิ่มขึ้น

ยิ่งกว่านั้น การที่มีองค์กรตรวจสอบเพิ่มขึ้นถึง ๕ องค์กร ไม่ว่าจะเป็นศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง กต. ปปช. ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เหล่านี้ประชาชนก็ตรวจสอบภาครัฐได้อย่างทั่วถึง และมีช่องทางทำให้ความไม่เป็นธรรม หรือความไม่ชอบมาพากล หมดไปมากขึ้นกว่าในอดีตมาก

ในประการสุดท้าย แม้ว่าจะต้องมีการเลือกตั้งหลายครั้งแต่การทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง การซื้อเสียง ซึ่งเหมือนกับจะเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองไทยก่อนปี ๒๕๔๐ เพราะมีแต่การทุจริต แต่ไม่มีการดำเนินการเอาผิด หรือแก้ปัญหาจริงจัง กลับได้รับการแก้ไขไประดับหนึ่งโดย กต. ซึ่งเอาจริง

การหาเสียงซึ่งเดิมพูดถึงนโยบายน้อยมาก ก็เปลี่ยนมาเป็นการหาเสียงแข่งกันด้วยนโยบาย ซึ่งทำให้การเลือกตั้งมีลักษณะเป็นการเลือกนโยบายมากขึ้นอันจะส่งผลดีระยะยาวต่อการเมือง

รัฐบาลเองก็มีเสียงข้างมากในสภาท่วมทัน ไม่ต้องกังวลต่อปัญหาเสถียรภาพของรัฐบาล
อย่างรัฐบาลเก่า ๆ ในอดีต และเราอาจได้เห็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งที่อยู่ครบ ๔ ปี เป็นครั้งแรก
ในประวัติศาสตร์การเมืองไทยก็ได้

รัฐสภาเองก็ทำงานมีประสิทธิภาพขึ้น ไม่ว่าจะเป็กร่างกฎหมายหรือเรื่องอื่น การพิจารณาใน
สภาก็ไม่ยืดเยื้อยาวนานอย่างในอดีต

หากจะสรุปโดยภาพรวม ระบอบประชาธิปไตยไทยพัฒนาขึ้นกว่าเดิมมากทั้งการเมืองภาค
พลเมือง การเมืองของนักการเมือง และ ความทุจริตโปร่งใสจนเราน่าภูมิใจว่า เราไปไกลกว่า
ประเทศในภูมิภาคนี้มากในทางการเมือง

ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพครับ

ไม่มีอะไรที่มีแต่ความสำเร็จสมบูรณ์จนไม่มีที่ติ ในความสำเร็จก็ยังมีปัญหาซ่อนอยู่ รอเวลา
ที่เราต้องช่วยกันแก้ไขเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักของการปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญให้จง
ได้

ปัญหาประการแรกที่เราให้ความสำคัญก็คือ ความเข้มแข็งของพลเมืองจะเกิดขึ้นได้ด้วย
ปัจจัย ๔ ประการคือ

หนึ่ง ประชาชนต้องรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นชมรม หรืออย่างอื่น เพื่อให้การต่อรอง กด
ดันทางการเมืองมีน้ำหนัก เราจะเห็นได้ว่าบางภาค การรวมตัวกันยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร เช่นผู้
บริโภคซึ่งถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ ชวนาซึ่งทำนาและขายข้าว หากภาคเหล่านี้รวม
ตัวกันเข้มแข็งขึ้น เสี่ยงที่จะดั่งกว่าเดิม อำนาจต่อรองก็จะเพิ่มขึ้น อย่าลืมว่าประชาธิปไตยในมิติหนึ่ง
ก็คือ การสามารถทำให้ผู้ปกครองต้องฟังเรา

สอง การมีส่วนร่วมต้องอยู่ในกรอบรัฐธรรมนูญและสันติ จึงจะเป็นส่วนร่วมที่เหมาะสม
ดังนั้น ผู้มีส่วนร่วมต้องเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นด้วย เพราะเราไม่ได้อยู่กลุ่มเดียวในสังคม
ดังนั้น ส่วนร่วมที่นำไปสู่ความรุนแรง และการละเมิดกฎหมายจึงควรจะหมดไป และเปลี่ยนเป็น
ส่วนร่วมที่มีคุณภาพและชอบธรรม เพราะไม่ใช่ความรุนแรงแทน

สาม การมีส่วนร่วมต้องมีฐานอยู่บนความรู้ไม่ใช่อารมณ์ ซึ่งเป็นเรื่องของฝ่ายวิชาการ ในมหาวิทยาลัยที่ต้องสนใจศึกษาวิจัยปัญหาของบ้านเมืองมากขึ้น และศึกษาอย่างเป็นกลางจริง ๆ ไม่ใช่เพื่อผลประโยชน์อันเป็นเงินวิจัยแต่อย่างเดียว

สี่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเปลี่ยนทัศนคติ ต้องรับการมีส่วนร่วมอย่างเต็มใจ เพราะการให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือประชาพิจารณ์จะทำให้ได้ข้อมูลและความคิดรอบด้าน ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น การประชาพิจารณ์ที่ถูกต้องจึงยังต้องไม่ตัดสินใจก่อนการตัดสินใจก่อนแล้วไปพยายามชักจูงให้ประชาชนเห็นด้วยไม่ใช่ประชาพิจารณ์ แต่เป็นการประชาสัมพันธ์ซึ่งอาจสร้างความขัดแย้งขึ้นได้ หากผลกระทบโครงการดังกล่าวตกถึงประชาชน

ปัญหาประการต่อมาก็คือ การที่ผู้ที่เกี่ยวข้องยังคงมีทัศนคติและพฤติกรรมแบบเดิมเหมือนก่อนการปฏิรูปการเมือง ดังจะเห็นได้จากปัญหาการซื้อเสียงที่ยังไม่หมดไป การพูดและให้สัมภาษณ์ของนักการเมืองบางคนซึ่งไม่ได้เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมไทย ข้าราชการเองก็ยังคงไม่ตื่นตัว ทำอย่างไรมาในอดีตก็ทำอย่างนั้นต่อไป สื่อมวลชนเองก็เสนอข่าวแบบเก่า ๆ โดยเฉพาะเห็นการอภิปรายในสภา ซึ่งอาจมีเนื้อหาสาระดีกว่าเก่ามาก เป็นเรื่อง “จืดชืด” แต่ถ้ามองอีกด้านก็อาจเป็นเรื่องตื่นเต้นน่าติดตาม ประชาชนบางส่วนก็ยังคงคิดแบบเดิมคือ “รอผู้นำ” ทั้ง ๆ ที่ในระบอบประชาธิปไตยโดยเจตนานั้น ประชาชนต้องเป็นผู้นำและรัฐบาลต้องเป็นผู้ตามประชาชน

ทัศนคติ และพฤติกรรมเก่า ๆ แบบนี้คงจะต้องปรับปรุง หากไม่แล้วก็จะมีการปฏิรูปแต่ในรูปแบบ แต่เนื้อหาคือพฤติกรรมยังคงเป็นแบบเก่า ๆ ดังนั้น การปรับปรุงทัศนคติและพฤติกรรมอาจต้องเริ่มที่ฝ่ายการเมืองที่ต้องแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้ง สำนึก และพฤติกรรม ที่จะต้องไม่เดินสวนทางกับการปฏิรูปการเมือง โดยเฉพาะต้องมีทัศนคติประชาธิปไตยคือรับฟังผู้อื่น การ “รับฟัง” ไม่ใช่ “การเชื่อฟัง” คนที่รับฟังผู้อื่นมิแต่ได้กำไร ตรงกันข้ามกับคนที่ปิดกั้น โอกาสการรับฟัง ก็ย่อมมีแต่ขาดทุน เพราะแม้พระราชที่สุดท้ายก็ต้องยังเชิญหูกอยฟังประชาชน

พฤติกรรมประการที่สองคือ ความโปร่งใสและความสุจริตต้องอยู่ในมโนสำนึกของนักการเมืองและข้าราชการ ตลอดจนบรรดาพ่อค้า นักธุรกิจทั้งหลาย สำหรับการเมืองกับข้าราชการมีคนพูดมามากแล้ว วันนี้จะขอเน้นที่นักธุรกิจซึ่งเป็นผู้สนับสนุนหรือทำลายการปฏิรูปการเมืองได้

ท่านผู้มีเกียรติครับ

นักธุรกิจที่ดีย่อมต้องมีศีลธรรม การแสวงหากำไรจะต้องไม่เกิดจากการได้อภิสิทธิ์ เพราะได้สนับสนุนฝ่ายการเมืองหรือข้าราชการ คอร์ปชั่นจะมีแต่ผู้รับไม่ได้ ต้องมีผู้ให้ด้วย นักธุรกิจที่มีมโนสำนึกย่อมจะไม่แสวงอภิสิทธิ์หรือการผูกขาดโดยการใช้เงินสนับสนุนการเมืองหรือข้าราชการ แต่ที่ผ่านมา เราต้องยอมรับว่า “ธรรมาภิบาลธุรกิจ” เองมีปัญหาซึ่งส่งผลทำให้นักธุรกิจที่ไม่ดีฉวยโอกาสใช้เงินทองเพื่อให้ได้ซึ่งอภิสิทธิ์ สิ่งเหล่านี้ย่อมทำลายการปฏิรูปการเมืองและธรรมาภิบาลโดยตรง ผมจึงขอเรียกร้องให้นักธุรกิจหันกลับมามีมโนสำนึกที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองและสังคม

สำหรับสื่อมวลชนนั้น ผู้ร่างรัฐธรรมนูญได้ปลดปล่อยพันธนาการถูกควบคุมโดยรัฐออกไป เพื่อให้สื่อมวลชนอิสระ สื่อมวลชนอิสระย่อมเสนอข่าวและความเห็นที่ถูกต้องและไม่เป็นฝักเป็นฝ่าย ซึ่งประชาชนจะได้ใช้วิจารณญาณอย่างถูกต้อง เสรีภาพของสื่อมวลชนจึงเป็นหัวใจของประชาธิปไตยเสรี

แต่ความอิสระออกจากรัฐนั้นย่อมไม่เพียงพอ สื่อมวลชนต้องอิสระออกจกนายทุนเจ้าของกิจการด้วย ความจริงในเรื่องนี้รัฐธรรมนูญรับรองเอาไว้ชัดเจนในมาตรา ๔๑ ที่ว่า

“พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญโดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดต่อจรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพ

ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ในกิจการวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนตามวรรคหนึ่ง”

เพื่อให้สื่อมวลชนเป็นอิสระออกจกทุนและรัฐอย่างแท้จริง การรวมตัวของสื่อข่าว คอถัม นิสต์จึงจำเป็น และจะต้องขอให้ออกกฎหมายอนุวัติการตามมาตรา ๔๑ โดยเร็ว เพื่อป้องกันการแทรกแซงทั้งจกทุนและรัฐ

แต่เสรีภาพก็ต้องควบคู่ไปกับความรับผิดชอบ สื่อมวลชนก็ต้องรับผิดชอบตัวเองให้มากกว่าเดิม องค์กรวิชาชีพต้องเข้มแข็งพอจะควบคุมกันเอง และคุ้มครองสมาชิกจากการแทรกแซงของทุกฝ่ายในเรื่องนี้ แม้เราจะมีคามพยายามดังกล่าวอยู่ก็ต้องยอมรับว่าองค์กรวิชาชีพนี้ยังไม่มีความเข้มแข็งอย่างแท้จริง และที่สำคัญคือเจ้าของกิจการยังมีบทบาทอย่างสูงอยู่ในองค์กรดังกล่าว

ดังนั้น ผมคิดว่าถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องปฏิรูปสื่ออย่างจริงจัง เพราะความสำเร็จของการปฏิรูปการเมืองย่อมขึ้นอยู่กับสื่อที่เป็นอิสระ เป็นกลาง มีคุณภาพและความรับผิดชอบด้วย

ท่านที่เคารพครับ

ประเด็นสุดท้ายที่ผมอยากฝากไว้วันนี้ก็คือ การตีความรัฐธรรมนูญขององค์กรต่าง ๆ ต้องยึดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ไม่เพียงตีความไปในทางที่ให้กฎหมายไร้ผล หรือสวนทางกับการปฏิรูปการเมือง ดังเป็นข่าวฮือฮาในอดีตมาหลายครั้งหลายครา โดยเฉพาะศาลรัฐธรรมนูญ กกต. และ ปปช. ซึ่งเป็นสถาบันสำคัญของบ้านเมืองนั้น ต้องเป็นเสาหลักแห่งการปฏิรูปการเมืองให้ได้ ไม่เพียงตีความหรือประพุดติการใด ๆ ที่จะสวนทางหรือทำลายความศรัทธาในการปฏิรูปการเมือง

อย่าลืมว่า ถ้าไม่มีการปฏิรูปการเมือง ถ้าไม่มีรัฐธรรมนูญฉบับนี้ องค์กรเหล่านี้ก็เกิดขึ้นไม่ได้ดอกครับ เมื่อองค์กรเหล่านี้เกิดขึ้น และดำรงอยู่ได้เพราะรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนตั้งขึ้นและมอบอำนาจให้ จึงต้องใช้อำนาจนั้นรักษาเจตนารมณ์และความศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนูญไว้ให้ดีที่สุด พฤติกรรมใดจะทำให้สงสัยหรือความเสื่อมศรัทธาต้องไม่กระทำ หากไม่ เจ้าของอำนาจที่แท้จริงคือประชาชนอาจตรวจสอบท่านได้ ที่สำคัญที่สุดก็คือ ท่านต้องพิทักษ์การปฏิรูปการเมืองและรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่ทำตัว “เป็นรัฐธรรมนูญ” เสียเอง

ท่านผู้มีเกียรติครับ

การปฏิรูปการเมืองเริ่มเมื่อ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ และยังไม่จบสิ้นครับ หนทางยังอยู่อีกยาวไกลกว่าจะถึงเป้าหมาย แต่ถ้าเรา ประชาชนชาวไทยทุกคนช่วยกันผลักดัน การไปสู่เป้าหมายก็จะเร็วขึ้น ผมจึงขอเรียกร้องให้เรา – ท่าน ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงแห่งอำนาจสูงสุดช่วยกันพิทักษ์การปฏิรูปการเมือง และผลักดันให้ไปถึงเป้าหมายโดยเร็ว ปีหน้า จะเป็นปีที่พิสูจน์ว่าคนไทย สังคมไทยจริงจังเพียงใดกับการปฏิรูปการเมือง เพราะเป็นปีที่จะมีการพูดเรื่องแก้รัฐธรรมนูญมากที่สุด โปรดระลึกว่า การพิจารณาใด ๆ ต้องพิจารณาภาพรวมและเป้าหมายการปฏิรูปการเมือง ไม่เพียงแยกส่วนและการกระทำการใด ๆ อันเป็นการบั่นทอนหรือทำลายการปฏิรูป

ผมหวังว่า เราจะช่วยกันติดตามกระแสการเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิด และพร้อมกันบอกทุกฝ่ายว่า เราต้องการการปฏิรูปการเมืองที่แท้จริง

สวัสดีครับ